

Bez názvu

Vladimír Mackovič

Průběh konference ukázal, že ÚSES se stává běžně používaným nástrojem ochrany a tvorby krajiny zejména v území, které nemá ze zákona velkoplošnou ochranu. Některé diskusní příspěvky předpokládaly, že vymezování ÚSES vyřeší celý komplex problémů souvisejících s ochranou a tvorbou krajiny. Metoda ÚSES, která se zabývá nezbytnou mírou ekologické stability území, tento cíl nemůže splnit. To je občas chápáno jako její nedostatek. Ze skutečných problémů souvisejících s ÚSES upozornila konference především na následující problémy:

- legislativní zabezpečení ÚSES má od druhé poloviny devadesátých let minulého století klesající úroveň. V nově vytvářených zákonech a navazujících vyhláškách (např. Lesní zákon, Vodní zákon) nebo v novelách předpisů z první poloviny devadesátých let přestává být implicitně ÚSES uváděn. Ztrácí se tak potřebné legislativní vazby nebo nebyly dotvořeny. ÚSES svou systémovou podstatou nemůže být zajištěn pouze jedním resortním zákonem.
- chybí oficiální aktuální zdroj o vymezení ÚSES ve všech úrovních na celém území republiky. Vymezení ÚSES je postupný proces a je proto nezbytné mít k dispozici správně vymezený ÚSES. Databáze, ve které by bylo průběžně evidováno aktuální, autorizované vymezení ÚSES, je jedním z předpokladů pro zajištění systémového charakteru ÚSES.
- výrazně negativně se projevuje absence vzájemného propojení a návaznosti na úrovni plánování. Jedná se zejména o územní plánování x lesní plánování x vodohospodářské plánování x pozemkové úpravy.
- v běžné praxi chybí oficiální, aktuální zdroj informací souvisejících s ÚSES. „Mezirezortní věstník ÚSES“, ve kterém by své oficiální informace a stanoviska týkající se ÚSES navzájem koordinovala zejména ministerstva životního prostředí, zemědělství a místního rozvoje by také mohl být nástrojem zpětné vazby zkušeností z vymezování a realizace ÚSES.
- metodická východiska a přístupy ÚSES, která vznikly v první polovině devadesátých let, je potřeba aktualizovat v souladu s vývojem přírodovědeckého poznání a na základě vyhodnocení a zobecnění zkušeností z dosavadního uplatňování ÚSES na všech úrovních a v dotčených oblastech.
- prvky ÚSES, které byly již realizovány je potřeba soustavně vyhodnocovat, zjištěné zkušenosti zobecňovat a dávat k dispozici nejširší odborné veřejnosti, která se zabývá ÚSES. Jen tím způsobem se lze vyvarovat dalším chybám, které už lze považovat za zbytečné.

- realizované prvky ÚSES (např. v komplexních pozemkových úpravách) nelze v katastru nemovitostí evidovat jako ÚSES nebo alespoň evidovat na příslušných pozemcích břemeno ÚSES. Prvky ÚSES jsou realizovány ve veřejném zájmu, často z veřejných prostředků, je tedy žádoucí vést o nich jednoznačnou evidenci.
- v dostatečném předstihu řešit zajištění potřebného spektra a množství sadbového a semenného materiálu (neziskové organizace, motivace komerčních firem apod.) pro realizaci prvků ÚSES. Lesnické ani zahradnické školky a semenářské podniky v současné době nezajišťují potřebné druhy, které jsou pro ně tržně nezajímavé.
- při realizaci prvků ÚSES se ukazuje nedostatek státní půdy pro jejich umístění. Je proto potřeba znovu zvážit rozsah prodeje státní půdy, která bude potřebná nejen pro realizaci ÚSES, ale i pro další krajinářská opatření (zlepšení vodní retence krajiny, protizáplavová opatření v krajině apod.). Její zpětný odkup bude výrazně dražší.

Ing. Vladimír Mackovič, Ateliér U 24, Praha